

Seseli montanum L. in Nederland gevonden

door

F. ADEMA en J. MENNEMA

(Rijksherbarium, Leiden)

Ter aanvulling van de verspreidingsgegevens, die in de voorlopige plantekaartjes door QUENÉ-BOTERENBROOD & MENNEMA (1973) zijn gepubliceerd, is de diverse herbaria in Nederland gevraagd om op te geven welk materiaal van de betrokken soorten – en van welke vindplaatsen – zich in hun collecties bevindt. Enigszins opzienbarend was de mededeling van het herbarium te Maastricht, dat aldaar materiaal aanwezig zou zijn van *Oenanthe peucedanifolia* Poll., verzameld door de onlangs overleden L. H. Grégoire in een weiland langs de Maas te St. Pieter (Maastricht) op 18 augustus 1959. Dat zou betekenen dat deze soort ten onrechte zou zijn opgegeven als na 1949 niet meer in Nederland aangetroffen. Op ons verzoek werd het exemplaar toegezonden en al spoedig bleek, dat het materiaal niet juist was gedetermineerd en behoorde tot een aan *Oenanthe* verwant geslacht, nl. tot *Seseli*.

De verschillen tussen *Oenanthe* en *Seseli* spitsen zich blijkens diverse flora's (COSTE, 1903; HEGI, 1926; BALL, 1968; DE LANGHE c.s., 1973) toe op de volgende twee kenmerken:

- a. de kelktanden ontbreken bij *Seseli* of zijn kort tot zeer kort; bij *Oenanthe* zijn zij langer en opvallend;
- b. de vruchten zijn bij *Seseli* op doorsnede achthoekig met duidelijk uitstekende, niet verdikte ribben; bij *Oenanthe* zijn de vruchten op doorsnede vrijwel cirkelrond met verdikte en niet duidelijk uitstekende ribben.

Daar de vruchten van ons materiaal nog niet rijp waren, was het laatste verschilmerk niet zo duidelijk waarneembaar.

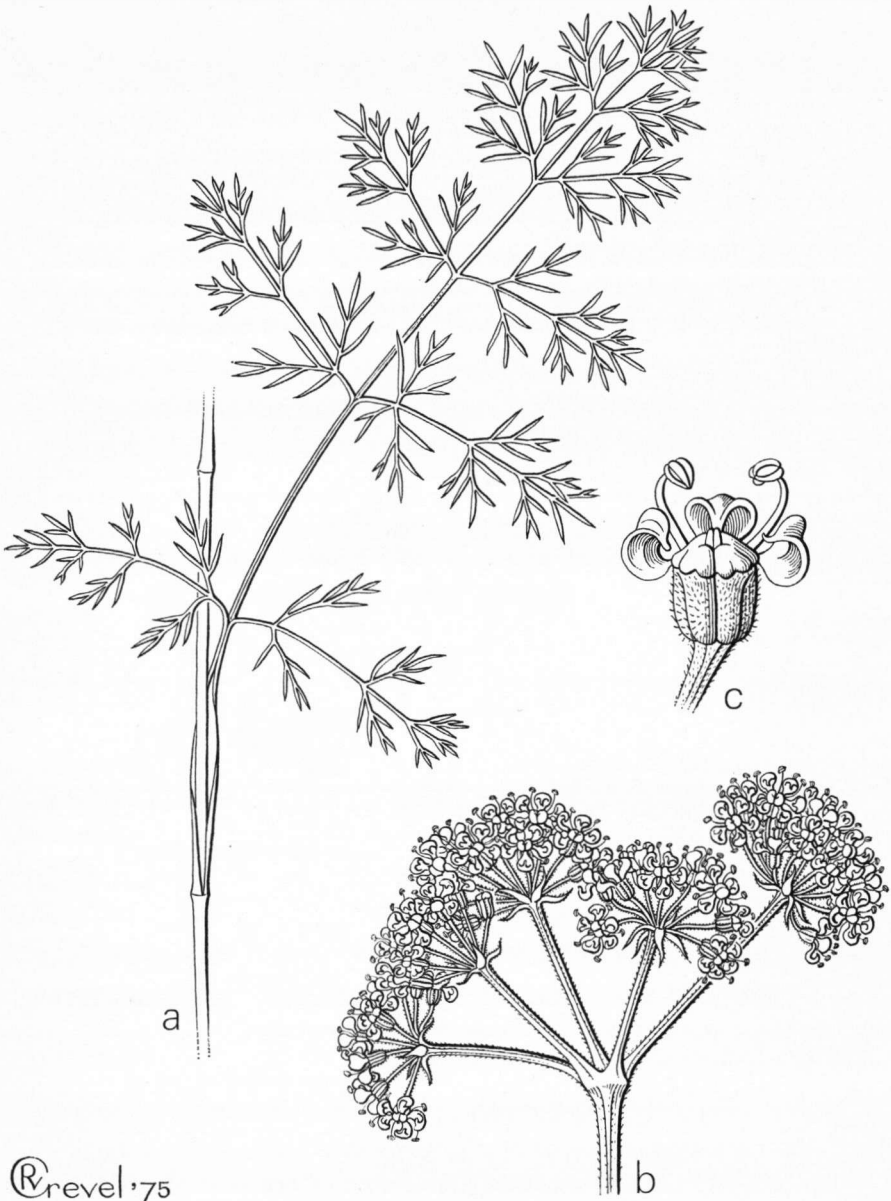

Fig. 1. *Seseli montanum* L. a: stengelblad, 2/3 × ; b: scherm, 3 × ; c: bloem, waarvan 1 kroonblad en 2 meeldraden verwijderd, 10 ×.

Wie de verspreiding van de *Seseli*-soorten in België bekijkt (VAN ROMPAEY & DELVOSALLE, 1972), mag verwachten, dat de vondst bij Maastricht betrekking zou hebben op *S. libanotis* (L.) Koch, die o.m. staat aangetekend voor het Belgische uur-

hok, even westelijk van en grenzend aan Eijsden in Zuid-Limburg. Wie schetst onze verbazing, dat de plant bleek te behoren tot *S. montanum* L. (*fig. 1*), die in België niet voorkomt, maar wel in het oostelijk deel van Noord-Frankrijk! De rolronde stengel, de smalle, tot 1 mm brede bladslippen (*fig. 1, a*), het ontbreken van het omwindsel (*fig. 1, b*), het geringe aantal stralen van minder dan 10 per scherm (*fig. 1, b*), de korte, ca. 1 mm lange vruchtsteeltes, al deze kenmerken wezen onmiskenbaar naar *S. montanum* en wel volgens BALL (1968) naar subsp. *montanum*. Deze ondersoort is aangetroffen in Centraal-Spanje, Zuid- en Oost-Frankrijk, Italië en op één plaats in Zwitserland (en nu dus ook in Nederland!).

Het disjuncte verspreidingsgebied in het noordelijk deel van het areaal – wel in Nederland en Noord-Frankrijk; niet in België – doet enkele vragen rijzen. De simpelste vraag, of in België deze soort niet herkend zou zijn, kan even simpel worden beantwoord. Prof. de Langhe (Antwerpen), die wij van de vondst in Nederland op de hoogte stelden, kon ons mededelen, dat hij, die de soort uit Lotharingen goed kent, een belangrijk deel van Oost-België heeft geïnventariseerd en *S. montanum* daar nimmer heeft aangetroffen. Hij deelde onze mening, dat *S. montanum* in tegenstelling tot *S. libanotis* wellicht een ander kalksubstraat verkiest, nl. de wat rullere Krijt- en Jurakalk van resp. Nederland en Noord-Frankrijk boven de compacte Devoon- en Carboonkalk van België.

Literatuur

- BALL, P. W., 1968. *Seseli*. In: T. G. Tutin c.s., *Flora Europaea* 2, p. 334—338.
- COSTE, H., 1903. *Flore descriptive et illustrée de la France* 2. Paris.
- HEGEL, G., 1926. *Illustrierte Flora von Mittel-Europa* 5 (2). München.
- LANGHE, J. E. DE, L. DELVOSALLE, J. DUVIGNEAUD, J. LAMBINON & C. VAN DEN BERGHEN, 1973. *Nouvelle Flore de la Belgique, du Grand-Duché de Luxembourg, du Nord de la France et des Régions voisines*. Bruxelles.
- QUENÉ-BOTERENBROOD, A. J. & J. MENNEMA, 1973. *Zeldzame Nederlandse plantesoorten in Zuid-Holland*. 's-Gravenhage.
- ROMPAEY, E. VAN & L. DELVOSALLE, 1972. *Atlas van de Belgische en Luxemburgse Flora*. Brussel.

Summary

Seseli montanum L., an umbelliferous species, mainly occurring in the southern part of Europe, has been found in 1959 along the river Meuse near Maastricht in the southernmost part of the Netherlands. It is remarkable that no records of this species are available from Belgium. The disjunct distribution of the species, being found in the North of France and in the Netherlands probably may be attributed to the preference of the species for soils of loose consistency found on the Cretaceous and Jurassic limestones.